

Στό ζεύχος 3-4 του « Πληροφοριακού Δελτίου » του Νοεμβρίου- Δεκεμβρίου 1944 υπάρχει, για πρώτη φορά, κεφάλαιο για την Βιβλιοθήκη:

1) Βιβλιοθήκη—Μόρφωση και Ψυχαγωγεία.

Για τη βιβλιοθήκη, μας τέθηκαν οι πρώτες βάσεις. Ο Δημοτικός Σύμβουλος κ. Νικόλας Ξιούτας εργάζεται έντατικά. Ελπίζουμε πολύ γρήγορα να μας προσφέρει τη χαρά των εγκαινίων της Βιβλιοθήκης, όσο και την έναρξη των Μορφωτικών διαλέξεων στη Μεγάλη αίθουσα του Δημοτικού μας Μεγάρου. . . . .

Στό ίδιο Δελτίο Δημοσιεύεται και η Έκθεση του Νικόλα Ξιούτα για την Έναρξη της λειτουργίας της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Λεμεσού. Παραθέτω τό κείμενο εφ' κληρο, γιατί είναι άρκούντως ενημερωτικό.

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ
ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
ΣΤΗ ΛΕΜΕΣΟ

Πόσο άπαραίτητη είναι μιιά δημόσια βιβλιοθήκη για την πρόοδο ενός τόπου θάταν περιττό νομίζω ν' αναπτύξουμε. Άποδεικτικά όμως χαρακτηριστικά της μεγάλης της σημασίας θά μπορούσαμε ν' αναφέρουμε μερικά. Ο Κικέρωνας, λόγου χάριν, δυό μονάχα πράγματα πιστευε πως είναι άρκετά για νά του εξασφαλίσουν την εύτυχία, ο κήπος και ή βιβλιοθήκη. Μιλώντας για την άξια των γραμμάτων λαμβάνει άφορμή νά ειδικεύση τό λόγο σ' ένα σημείο άπάνω στην άξια του βιβλίου, και λέγει αυτά τά χαρακτηριστικά «Αυτά (δηλ. τά βιβλία) τρέφουν τά νειάτα, τέρπουν τά γηρατειά, λαμπρύνουν την εύτυχία, στή δυστυχία μας δίνουν καταφυγή και παρηγοριά, στή σπιτί μας εύχαριστούν δέν μας έμποδίζουν έξω άπ' αυτό, ξενυχτούν μαζί μας, πάνε μαζί μας στή ξενιτειά και στά χωράφια άκόμα».

Άλλοι πάλι σήμερα, της άστικής κυρίως τάξης, θεωρούν άπαραίτητή μιιά βιβλιοθήκη. Είναι ένδειξη άνώτερης κουλτούρας, άλλα δυστυχώς την τοποθετούν στά άριστοκρατικά σπιτία τους μονάχα σάν.... έπιπλο! Όσο γελοίο κι' αν φαίνεται αυτό τό καπρίτσιο, δείχνει όμως καθαρά πως ή βιβλιοθήκη έπιβάλλεται από την κοινωνική εξέλιξη σάν χαρακτηριστικό σημαντικό άνώτερου πολιτισμού. Άν θυμόμυαι καλά, κάποιος Ρώσος συγγραφέας, ο Άντρέγιεφ, λέει κάπου πως αν ποτε ο άνθρωπος γίνει θεός, όπως τόν θέλουν οι κλασσικοί Έλληνες και ή Χριστιάνική θρησκεία, ο θρόνος άπάνω στον όποιο θά θρονιασθή θάταν τό βιβλίο.

Τό βιβλίο είναι ή παρακαταθήκη της σοφίας και της έπιστημονικής αλήθειας στή διάθεση του κάθε προοδευτικού ανθρώπου. Και οι άνθρωποι όλοι, άνδρες και γυναίκες, γέροι και παιδιά και προπαντός τά παιδιά έχουνε καθήκο νά παίρνουν από τό ταμείο αυτό της σοφίας. Κι' αν, όπως συχνά συμβαίνει, πολλοί δέν αισθάνονται την ανάγκη νά προστρέχουνε σ' αυτά και νά ωφελούνται, είναι γιατί όσοι τουλάχιστον έχουν την πρώτη ευθύνη για τή κοινωνική κατάσταση δέν φρόντισαν νά δημιουργήσουν στές ψυχές των συνανθρώπων των την ανάγκη αυτή. Η γνώση είναι τόσο άπόλυτα άναγκαία και χρήσιμη για την πνευματική ζωή των ανθρώπων όσο είναι ή υλική τροφή, για την υλική τους ύπαρξη. Άπ' αυτό προκύπτει ένα έπιτακτικό καθήκο στους υπεύθυνους, νά φροντίζουν για τό λαό για τή διαφώτιση και την άνύψωση του. Παράλληλα μέ τους άγώνες για τό οικονομικό ξεσκλάβωμα των ανθρώπων όφείλουμε νά διεξάγουμε άγώνες και για τή πνευματική του ανάπτυξη και μάλιστα μέ πιότερο ζήλο. Η ήθική του βελτίωση, ο έξανθρωπισμός του, πούναι τό κορύφωμα της προόδου, ενώ υποβοηθείται μέ την εξασφάλιση των δυό αυτών προϋποθέσεων, θά έλθει νά έπισπεύση όλο αυτό τό έκπολιτιστικό

ἔργο με τὸν καιρὸ εἶναι ἀνάγκη ὅμως νὰ προηγηθῆ ἄρκετὰ μακρὸς χρόνος προπαρασκευῆς, μελέτης καὶ μαζί ὀργάνωσης καὶ ἄσκησης γιὰ νὰ φτάσουμε στὴν πραγματοποίηση τοῦ ἰδανικοῦ αὐτοῦ. Ἀρχίζουμε ὅμως ἀπὸ τὸ βιβλίον καὶ θὰ τὸ κατορθώσουμε μονάχα με τὸ βιβλίον σὰν τὸ πιὸ κύριον μέσο.

Τὸ βιβλίον φέρνει τὸν μελετητὴ σ' ἐπαφὴ με ὄλους τοὺς μεγάλους μύστες τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς γνώσης, εἴτε κοντὰ μας εἶναι αὐτοὶ εἴτε καὶ

στὰ πέρατα τῆς γῆς. Τὸ βιβλίον ἐκμηδενίζει με τὴν πιὸ μεγάλη εὐκολία ὄλες τὲς ἀποστάσεις τόπου καὶ χρόνου ὅσο μακρὲς κι' ἂν εἶναι. Τὸ βιβλίον σὰν μαγικὸς καθρέφτης ξεσκεπάζει μπροστὰ στὰ μάτια μας τοὺς κόσμους ποὺ πέρασαν κι' ὅμως ἔχουν τόσο στενὴ σχέση με τὸ δικὸ μας κόσμον.

Στὸ βιβλίον θὰ βροῦμε τὴν ἐξήγησιν ὄλων σχεδὸν τῶν πραγμάτων καὶ τῶν φαινομένων τῆς ζωῆς καὶ τῆς φύσης ποὺ μᾶς περιβάλλει καὶ ποὺ ζοῦμε ἀνάμεικτα τῆς. Τὸ βιβλίον προορίζεται νὰ μετατρέψῃ τὴν κοινωνία τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ κοινωνία ἐμπόρων καὶ χρήματος καὶ ἀδικίας καὶ ἀνηθικότητος σὲ μιὰ κοινωνία ἐπιστημόνων, γνώσης, δικαιοσύνης καὶ ἀνθρωπιᾶς. Μιὰ Δημόσια βιβλιοθήκη εἶναι καὶ θάναϊ τὸ καύχημα ἑνὸς πολιτισμένου τόπου.

Μὲ αὐτὲς τὶς σκέψεις τὸ Δημοτικὸ Συμβούλιον θεώρησε ὕποχρέωση τοῦ νὰ ψηφίσει στὸ προϋπολογισμὸ τοῦ 1944 ἕνα κονδύλι £ 300 γιὰ νὰ τεθοῦν οἱ βάσεις μιᾶς δημοτικῆς Βιβλιοθήκης. Δυστυχῶς, λόγοι ἀνώτεροι τῆς θέλησής μας ὑποβίβασαν τὸ κονδύλι στὶς £ 150. Ἐτοὶ περιορίζεται κάπως ἡ ἀνταπόκριση τοῦ στὴν τόσο ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη τῆς πόλης.

Ἐδῶ θεωροῦμε ἀναγκαία μιὰ παράγραφον. Ἡ ἰδέα γιὰ τὴν ἴδρυσιν μιᾶς δημοσίας βιβλιοθήκης στὴ Λεμεσὸ δὲ ρίχτηκε ἀπὸ τὸ σημερινὸ Δημοτικὸ Συμβούλιον. Ἡ γενικὴ κοινωνικὴ μας ἐξέλιξις ἔκανε αὐτὴ τὴν ἀνάγκη αἰσθητὴ στὸν τόπον μας πρὶν ἀπὸ χρόνια. Τὸ τελευταῖον Δημ. Συμβούλιον μολονότι ἔκτισε πολυτελέστατον Δημοτικὸ Μέγαρον, ποὺ κοῦστῆσε πολλὰς χιλιάδες λίρες—χρειάζεται, βλέπετε, οἱ Δημόσιες ἀρχαὲς νὰ ἐπιβάλλωνται στὸν ἀγράμματο λαὸν με μιὰ μεγαλόπρεπην ἐμφάνισιν!—γιὰ δώδεκα καὶ περισσότερα χρόνια δὲν ἐνόμισε ἀναγκαῖον νὰ ξοδεύσῃ παρά £ 20—1—0 γιὰ νὰ ἀγορασθοῦν μερικὰ βιβλία (τὸ ὄλον 212), κι' αὐτὸ γιὰ τὸ ἐπέβαλε, ὅπως εἶπαμε, ἡ ἀνάγκη ἀπ' ἔξω κι' ὄχι ἀπὸ μέσα, ἄλλοιῶς θάπρεπε ἕνα πιὸ λαμπρὸν μέγαρον νὰ στεγάζει μιὰν δημοσίαν βιβλιοθήκην. Αὐτὸ βέβαιον δὲν σημαίνει πῶς δὲν συνηγοροῦμε γιὰ τὴν εὐπρέπεια καὶ τὴν μεγαλόπρεπεια, ἂν θέλετε, τῶν δημοσίων κτιρίων. Ἀλλὰ τὸ Δημοτικὸν μας Συμβούλιον πῆρε τὴν ἴδρυσιν καὶ τὴν λειτουργίαν μιᾶς Δημοσίας Βιβλιοθήκης στὴ πόλιν μας, σὰν ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ σοβαρὰ τῆς ζητήματα καὶ σὰν μιὰ ἀπὸ τὶς πιὸ ἐπιγούσας τῆς ἀνάγκης. Γι' αὐτὸ στὶς 9.4.43 εἶχε καλέσει πολλοὺς πολίτες σχετιζόμενους με τὰ γράμματα γιὰ νὰ ἐξετάσουν ἀπὸ κοινοῦ τὸ ζήτημα καὶ προβοῦν στὶς κατάλληλας ἀποφάσεις. Σχηματίσθη ἀπὸ τοὺς προσελθόντες μιὰ Ἐπιτροπὴ ποὺ στὲς 17.4.43 ξανασυνήθη καὶ μελέτησε γενικὰ κάθε ζήτημα ποὺ σχετίζεται με τὴν ἴδρυσιν καὶ μελέτησεν τὲς προϋποθέσεις ἐκεῖνες ποὺ θὰ ἐξασφάλιζαν τὴν λειτουργίαν τῆς. Ἀκολούθησαν καὶ ἄλλες τέσσερεις συνεδριάσεις μέχρι τοῦ τέλους Ἰουλίου τοῦ 1943 ποὺ εἶχαν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἐκλογὴν τακτικῆς ἐπιτροπῆς ἀπὸ 15 μέλη καὶ ἐκτελεστικῆς ἐπιτροπῆς ἀπὸ 3 μέλη. Ἀλλὰ ἡ συνέχισιν τῶν ἐργασιῶν τῶν ἐπιτροπῶν αὐτῶν ἀνεκόπη ἀπὸ τὴν ἀκύρωσιν τῶν πρώτων ἐκλογῶν καὶ ἔτσι ἔγινε ἀνάγκη ἡ συνέχισιν τοῦ ἔργου νὰ ἀναβληθῆ γιὰ πολὺ καιρὸν.

Τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον μετὰ τὴν ἀνάρρησιν τοῦ ἐπὶ τὴν ἀρχὴν κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1944 δὲν παρέλειψε ὅπως ἀναφέραμε παραπάνω, νὰ λάβει πρόνοιαν γιὰ τὴν ψηφίσιν σχετικοῦ κονδυλίου καὶ νὰ ἐπιτύχῃ με κατάλληλας ἐνέργειαι τὴν ἔγκρισιν κονδυλίου ἀπὸ λίρας 150.

Μὲ τὰ λεφτὰ αὐτὰ ὁ Δημοτικὸς Σύμβουλος κ. Ν. Ξιούτας, τὸν ὁποῖον τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον ἐξέλεξε ὡς ὑπεύθυνον διὰ τὴν Βιβλιοθήκην τοῦ Δήμου προέβη κατόπιν ἔγκρισιν τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου στὴν παραγ-

γελία βιβλίων, ἀξίας £ 25 ἀπαραιτήτων διὰ τὸ ὑδραυλικὸν καὶ μηχανικὸν τμήμα τοῦ Δήμου, ὅπως καὶ γιὰ τοὺς νομικοὺς Συμβούλους καὶ γιὰ κάθε δημοσίον ὑπάλληλον γενικὰ. Ἡ παραγγελία αὐτὴ ἐδόθηκε σὲ Ἀγγλικὸν ὄλον. Ἀκολούθως κατεβλήθησαν ἐνέργειαι ὅπως ἀγορασθοῦν ὄσα βιβλία τῆς βιβλιοθήκης τοῦ μ. Ξενοφώντος Φαρμακίδου θεωρηθοῦν κατάλληλα καθὼς καὶ διάφορα βιβλία τοῦ διδασκάλου κ. Μ. Κουρσοῦμπᾶ ἀξίας ἐνόλου (τοῦ δευτέρου) £ 6—5—0. Ἡ ἀξία τῶν βιβλίων τοῦ μ. Ξ. Φαρμακίδου θὰ ἀνέλθῃ περίπου εἰς £ 40.

Τὸ ὑπόλοιπον, βρισκόμαστε στὴν εὐχάριστη θέσιν νὰ ἀνακοινώσουμε στὸ Κοινόν, πῶς ἀπεφασίσθη νὰ διατεθῆ γιὰ τὴν ἀγορὰ ἀπαραιτήτων καταλόγων τῆς Βιβλιοθήκης, γραφικῆς ὕλης καὶ γιὰ τὴν κατασκευὴ ἔρμασιῶν τραπεζῶν καὶ γενικὰ τῶν πρώτων ἐπιπλῶν.

Ἡ ἀρχὴ ἔγινε καὶ τὸ Δημοτικὸ Συμβούλιον βαδίζει σταθερὰ πάνω σὲ καλὰ προδιαγεγραμμένο σχέδιον γιὰ νὰ φέρει γρήγορα τὸ τόσο κοινοφελές αὐτὸ ἔργο σὲ αἰσιό τέλος. Πιστεύουμε πὼς στές ἀρχές τοῦ καινούργιου χρόνου θ' ἀρχίσει κανονικὰ ἡ λειτουργία τῆς Δημοτικῆς βιβλιοθήκης.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΞΙΟΥΤΑΣ

Δ. Σ. Ὑπεύθυνος Δημοτ. Βιβλιοθήκης

«Ὅλα φαίνονται ἔτοιμα. Τὰ πρῶτα βιβλία ὑπάρχουν, ὁ ἐξοπλισμὸς ἀγοράσθηκε, ἡ μεγάλη αἴθουσα εἶναι ἔτοιμη νὰ δεχθεῖ κόβον, ὑπάρχει μιὰ Ἐπιτροπὴ Βιβλιοθηκῶν μὲ ἕνα ἱκανότατον ὑπεύθυνον καὶ πάνω ἀπ' ὅλα ἕνας Διμάρχος ἀποφασισμένος νὰ δώσει ἐπὶ Λεμεδὸ τὴν πρώτην τῆς Δημοτικῆς Βιβλιοθήκης.

Τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1945 ὁ Ὑπεύθυνος τῆς Βιβλιοθήκης Νικόλαος Ξιούτας ἀποβτέλλει δὲ ὄχρον τοὺς ἐυδόξους ἐφημερίδων, περιοδικῶν καὶ βιβλίων ἐπιδοχί-ἀνακοινώσῃ μὲ τὴν ὁποίαν τοὺς καλεῖ νὰ ἐνισχύσουν τὴν προσπάθειαν ευχμέντρωδῃ ἐντύπων. Παράλληλα διὰ τῆς ἀνακοινώσεως αὐτῆς πληροφοροῦνται οἱ ἐυδόξους καὶ οἱ φιλόμουσοι ὅτι ὑπάρχει κονδύλι καὶ γιὰ ἀγορὰ βιβλίων. Ἡ ἀνακοινώσῃ δημοσιεύθηκε στὸ « Πληροφορικὸ Δελτίον », τεύχος 5-6, πού κυκλοφόρησε τὸν Ἰανουάριον-Φεβρουάριον τοῦ 1945

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΔΗΜΟΥ ΛΕΜΕΣΟΥ

Πολλές δυσκολίες ὡς τώρα στάθηκαν ἐμπόδιον σοβαρὸν στὴν προσπάθειαν μας νὰ θέσουμε σὲ λειτουργίαν τὴν Βιβλιοθήκην τοῦ Δήμου. Φτωχικοὶ πόροι, δυσκολίες ἐπικοινωνίας μὲ τὸ ἐξωτερικὸν γιὰ τὴν ἀγορὰ βιβλίων καὶ ἔλλειψη βιβλίων στὸν τόπον μας παρὰ τὴν ἐντονὴν προσπάθειαν τῶν ὑπευθύνων, παρεκώλυσαν τὸ ἔργο μας καὶ τὸ ἐπεβράδυναν ἀρκετά. Σήμερα τὸ Δημοτικὸ Συμβούλιόν μας, ἀφοῦ ἐξασφάλισε ἐκτός τῶν βιβλίων πού ἦσαν ἀγορασμένα ἀπὸ τὸ προηγούμενον Δ. Σ. καὶ μερικὰ ἄλλα Ἑλληνικὰ καὶ Ἀγγλικὰ κυρίως καὶ ἔχοντας ἔτοιμα (καταγεγραμμένα) τὰ βιβλία, δελτία, σφραγίδες, Κατάλογον Εἰσοδοχῆς καὶ τὰ ἐπιπλα θεωρεῖ κατάλληλη τὴν στιγμήν ν' ἀπευθύνῃ σ' ὄλους ὅσοι ἐνδιαφέρονται γιὰ μιὰ νέα πνευματικὴν ἀνθήσῃ στὸν τόπον μας καὶ γενικὰ γιὰ τὸ καλὸ τῆς κοινωνίας τὴν παρακάτω ἐκκλήσῃ. Ἡ ἐκκλήσῃ αὐτὴ ἔχει σκοπὸν νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ὑποστήριξιν τῆς παγκύπριας κοινωνίας γιὰ ἕνα τόσο μεγάλο καὶ κοινοφελὲς σκοπὸν, γιὰτὶ πιστεύουμε πὼς ἐκεῖνες οἱ προσπάθειες στέφονται μ' ἐπιτυχίαν, πού ἀντιμετωπίζονται μὲ ἐνθουσιασμὸν καὶ ὑποστηρίζονται ἀπὸ τὴν πλατείαν κι' ὅλες τὴς μᾶζας τοῦ λαοῦ.

ΕΚΚΛΗΣΗ

Φιλόμουσοι κύριοι,

Τὸ Δημοτικὸν μας Συμβούλιον βρίσκεται στὴν εὐχάριστη θέσῃ νὰ σᾶς ἀναγγεῖλῃ πὼς πολὺ σύντομα ἡ Βιβλιοθήκη τοῦ Δήμου Λεμεσοῦ θὰ τεθεῖ σὲ χρῆσιν τοῦ Κοινοῦ.

Μετὰ τὸν λόγον τοῦ κ. Ν. Ξιούτα ὁ κ. Δήμαρχος ἔκαμε ἔκκληση σ' ὄλους τοὺς Δημότες τῆς πόλης μας νὰ περιβάλλουν με στοργὴ τὸ πνευματικὸ αὐτὸ κέντρο τοῦ Δήμου, γιατί χωρίς τὴν στοργὴ καὶ τὴν ὑποστήριξη τοῦ λαοῦ δὲν θὰ μπορέσῃ ἡ Βιβλιοθήκη ν' ἀνταποκριθῇ ὅσο πρέπει στὸν μεγάλο κοινωνικὸ κι' ἔθνικὸ της σκοπὸ.

Τελειώνοντας ὁ κ. Δήμαρχος ἐκήρυξε τὴν ἑναρξὴ τῆς λειτουργίας τῆς Βιβλιοθήκης καὶ κάλεσε τοὺς παρευρεθέντας στὰ ἐγκαίνια νὰ καταγράψουν τὰ ὀνόματα τῶν στὸ βιβλίον τῆς Δημοτικῆς Βιβλιοθήκης ὡς οἱ πρῶτοι ἐπισκέπτες.

Σημ. Στὸ πρόσεχές δελτίο θὰ δημοσιεύσουμε τὴ δράση τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Βιβλιοθήκης.